

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ณรงค์กร ชัยวงศ์^{1*}, นิชาภัทร มณีพันธ์¹ และ นรภร วิโสรัมย์¹

¹อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

*narongkorn.cha@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และ ผลผลิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2565 ตามรูปแบบ CIPP Model โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 261 คน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาล จำนวน 19 คน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 145 คน บัณฑิตพยาบาล จำนวน 31 คน ตัวแทนจากแหล่งฝึก 10 คน ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน จำนวน 25 คน ประชาชนหรือผู้ป่วย จำนวน 31 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) และแบบประเมินคุณภาพนักศึกษา/บัณฑิตพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา 0.6 - 1.00 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.93 และ 0.91 ตามลำดับดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน เมษายน - กรกฎาคม 2565 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561)

An Evaluation of the Bachelor of Nursing Science Program (New edition 2561) Faculty of Nursing Science, Buriram Rajabhat University

Narongkorn Chaiwong^{1*} Nichapat Maneephan¹ and Nataporn Wisoram¹

¹Curriculum Instructor Information of Nursing Program Faculty of Nursing Buriram Rajabhat University

*narongkorn.cha@bru.ac.th

Abstract

This study was descriptive research to evaluate the context, input, process and output of the Bachelor of Nursing Curriculum (New edition 2561) Faculty of Nursing Science, Buriram Rajabhat University, in 2022 based on CIPP Model. The sample is the total population (261 samples) include of 19 instructors, 145 nursing students (the first year – the fourth-year students), 31 graduated students in the academic year 2021, 25 employers and 31 customers. The research instruments were questionnaires which contain questions to the evaluation of Bachelor of Nursing Curriculum (New edition 2561) and quality assessment of nursing students / nursing graduate. The result of content validity was calculated by 3 experts, equal to 0.6-1.00, the reliability of questionnaire using Cronbach's alpha coefficient were equal to 0.93 and 0.91 respectively. Data were collected in April-July 2022. Quantitative data were analyzed by descriptive statistics and qualitative data were analyzed using content analysis.

It was found that the context, input, process and output of the curriculum were rated high level. The results of the study it could be a benefit to develop the further curriculum and the educational management for efficient nurse students. Consistent with the needs of employers.

Keywords: Curriculum Evaluation Bachelor of Nursing Curriculum (New edition 2561)

บทนำ

หลักสูตร (Curriculum) มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระบบ เนื่องจากข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตรจะเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เป็นแนวทางนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวัง ภายหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพราะการประเมินหลักสูตรเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนคุณภาพของหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นกระบวนการในการจัดเตรียมสารสนเทศสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงการบริหารหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร [1] ที่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสื่อสาร การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในปัจจุบัน [2-3] นอกจากนี้ในระบบการประกันคุณภาพภายในของทุกสถาบันการศึกษา มีการกำหนดให้การประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เป็นตัวชี้วัดหรือเกณฑ์คุณภาพสำคัญตัวหนึ่งสำหรับการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นร่องรอยของความตระหนัก (Awareness) ถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ความพยายาม (Attempt) ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และผลความสำเร็จ (Achievement) ของการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรและความต้องการของสังคม [4]

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันการศึกษาอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีปรัชญา “มุ่งผลิตบัณฑิตทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม นำสุขภาพสู่ประชาชน” และมีวิสัยทัศน์ (Vision) “เป็นสถาบันผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อชุมชน ที่มีคุณภาพ” เริ่มดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ซึ่งต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรตามวงรอบระยะเวลา 5 ปี [5] ดังนั้นคณะผู้วิจัย ซึ่งเป็นทีมบริหารหลักสูตร ได้มีการดำเนินการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2565 โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของ สแตมเฟิลบีม (Stufflebeam model) หรือ CIPP Model [6] ได้แก่ การประเมินผลด้านบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร เพื่อนำผลการวิจัยไปสู่การปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตามรูปแบบ CIPP Model โดยประเมินผลด้านบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เพื่อประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตามรูปแบบ CIPP Model

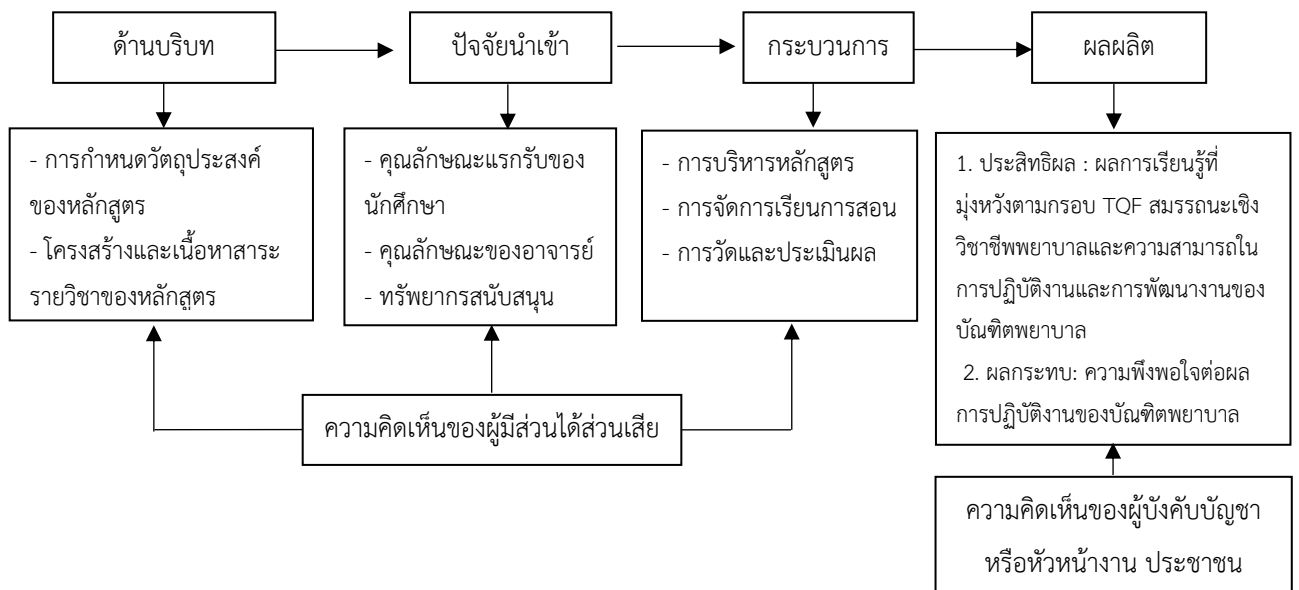
ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 14 คน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 145 คน บัณฑิตพยาบาล จำนวน 31 คน ตัวแทนจากแหล่งฝึก 10 คน ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน จำนวน 25 คน ประชาชนหรือผู้ป่วย จำนวน 31 คน

ประเมินด้านบริบทของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้าง และเนื้อหาสาระรายวิชาของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้แก่ คุณลักษณะแกร็บของนักศึกษา คุณลักษณะของอาจารย์ และทรัพยากรสนับสนุน ด้านกระบวนการของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้แก่ การ

บริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ด้านผลผลิตของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้แก่ ประสิทธิภาพ : สมรรถนะเชิงวิชาชีพพยาบาล และความสามารถในการปฏิบัติงานและการพัฒนางานของบัณฑิตพยาบาลและ ผลกระทบ : ความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาล

กรอบแนวความคิดการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบ CIPP Model [6] ประกอบด้วย ด้านบริบท (Context Evaluation: C) ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs Evaluation: I) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation: P) ด้านผลผลิต (Products Evaluation: P)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Method) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ประกอบด้วย ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และบัณฑิตพยาบาล รุ่นที่ 1 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยทำการศึกษาในประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 14 คน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 145 คน บัณฑิตพยาบาล จำนวน 31 คน

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ประกอบด้วย ตัวแทนจากแหล่งฝึก 10 คน ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานที่บัณฑิตทำงาน จำนวน 25 คน ประชาชนหรือผู้ป่วยจำนวน 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ผู้วิจัยดัดแปลงจากงานวิจัยของ Lakekhum [7] ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยประเมินผลด้านบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 และอาจารย์ประจำ ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านบริบท จำนวน 14 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 5 ข้อ โครงสร้างหลักสูตร 4 ข้อ และเนื้อหาสาระของหลักสูตร 5 ข้อ กลุ่มเป้าหมายในการประเมินคือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 22 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับ คุณลักษณะแรกรับของนักศึกษา 6 ข้อ คุณลักษณะของอาจารย์ 9 ข้อ และทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน 7 ข้อ กลุ่มเป้าหมายในการประเมินคือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำ นักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิต

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านกระบวนการ จำนวน 46 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร 14 ข้อ การจัดการเรียนการสอน 20 ข้อ การวัดและประเมินผล 12 ข้อ กลุ่มเป้าหมายในการประเมินคือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำ ส่วนนักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตประเมินเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน

2. แบบสอบถามประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร ที่ผู้วิจัยดัดแปลงจากงานวิจัยของ Lakekhum [7] ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยประเมินผลด้านผลผลิต สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานประชาชน มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา สถานภาพ และสถานที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเมินคุณภาพบัณฑิตพยาบาล ได้แก่ แบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพ : คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 6 ด้าน จำนวน 46 ข้อ สมรรถนะเชิงวิชาชีพพยาบาล 20 ข้อและความสามารถในการปฏิบัติงานและการพัฒนางานของบัณฑิตพยาบาล 20 ข้อ กลุ่มเป้าหมายในการประเมินคือ ผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างานผลกระทบ : ความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต 12 ข้อ กลุ่มเป้าหมายในการประเมินคือ ประชาชน/ผู้ใช้บริการ

3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละสายงานบริการ จำนวน 7 คน หัวหน้าหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลเอกชน 2 คน หัวหน้าหอผู้ป่วยสามัญ โรงพยาบาลชุมชน 2 คน หัวหน้าศูนย์ไตเทียมชัยบุรี 1 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร 10 คน นักศึกษาปัจจุบัน ชั้นปีละ 5 คน จำนวน 20 คน ศิษย์เก่า 15 คน ใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดประเด็นความต้องการในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

แบบสอบถามเชิงปริมาณ ทั้ง 2 ฉบับ เป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นที่คำนวณได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ในส่วนการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 3.50 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร สูงกว่าเกณฑ์ 3.50 ถือว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีความเหมาะสม ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ต่ำกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์ 3.50 ถือว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ไม่มีความเหมาะสม ควรมีการปรับปรุง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา 1 คน อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์บริหารหลักสูตร 2 คน เป็นผู้

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่า IOC (The Index Of Item Objective Congruence) ได้ค่าเท่ากับ 0.6 - 1.00 ทุกข้อ และตรวจสอบหาความเที่ยง (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 อาจารย์ประจำ และผู้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง กลุ่มละ 5 คน รวมจำนวน 30 คน นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbarch's Alpha Coefficient) แบบสอบถามประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และแบบประเมินคุณภาพนักศึกษา/บัณฑิตพยาบาล มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

การพิทักษ์สิทธิ์

การวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตามเอกสารรับรองเลขที่ 2/2565 ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการพิทักษ์สิทธิและเคารพในความเป็นบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะถูกปกปิดเป็นความลับโดยจะใช้รหัสแทนชื่อสกุล และข้อมูลที่ได้จะถูกนำเสนอโดยภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ดำเนินการดังนี้

กลุ่มอาจารย์ประจำ นักศึกษาปัจจุบัน และบัณฑิตพยาบาล รุ่น 1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทุกคนรับทราบ ชี้แจงการพิทักษ์สิทธิในการตอบแบบสอบถาม ขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ส่งลิงค์แบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ให้กลุ่มเป้าหมายตอบกลับมา หากมีผู้ที่ไม่สมัครใจในการตอบแบบสอบถามสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยได้ ผลการตอบกลับแบบสอบถามคืน ร้อยละ 98

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

1.2.1 ผู้วิจัยทำแบบสำรวจข้อมูล การมีงานทำของบัณฑิต สถานที่ทำงาน ช่องทางการติดต่อ เบอร์โทรศัพท์ของหน่วยงาน เพื่อใช้สำหรับติดต่อกับผู้บัณฑิต ทั้งหมด 31 คน เมื่อทราบข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโทรศัพท์ติดต่อผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานของบัณฑิต โดยแนะนำตัว และชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยพร้อมทั้งขออนุญาตเก็บข้อมูล เมื่อได้รับการอนุญาต ผู้วิจัยส่งลิงค์แบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ให้กลุ่มเป้าหมายตอบกลับมา ผลการตอบกลับแบบสอบถามคืน ร้อยละ 90

1.2.2 การเก็บข้อมูลในแหล่งฝึก ผู้วิจัยเข้าพบผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลบุรีรัมย์ แนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและขอความอนุญาติเก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยส่งลิงค์แบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ให้กับผู้รับผิดชอบงานวิชาการของโรงพยาบาล เพื่อส่งต่อข้อมูลไปยังกลุ่มเป้าหมายให้ตอบแบบประเมิน

1.2.3 การเก็บข้อมูลจากผู้ให้บริการ ผู้วิจัยประสานงานติดต่อผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานของบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์ช่วยเก็บข้อมูลในสวนความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต จากผู้บริการที่ได้รับบริการจากบัณฑิตพยาบาล โดยใช้ลิงค์แบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ให้กลุ่มเป้าหมายตอบกลับมา ผลการตอบกลับแบบสอบถามคืน 31 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดที่ต้องพัฒนา และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก โดยใช้ระบบออนไลน์และออนไลน์

ดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือน มิถุนายน - ตุลาคม 2565 หลังจากนั้นรวบรวมแบบสอบถามและทำการตรวจสอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตร

จากความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (SD. = 0.55) จำแนกรายด้าน พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านเนื้อหาสาระรายวิชา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านโครงสร้าง ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบเกณฑ์คะแนนที่กำหนดพบว่า ด้านบริบท มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ถือว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านบริบท โดยรวมและรายข้อ (N = 19 คน)

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561)	อาจารย์ประจำหลักสูตร		แปลค่า
	\bar{X}	S.D.	
การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.62	0.53	มากที่สุด
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและสังคม	4.67	0.65	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.67	0.49	มากที่สุด
3. ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลในสภาพการณ์ปัจจุบัน	4.58	0.51	มากที่สุด
4. สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศทางสุขภาพ และลักษณะวิชาชีพ (บทบาทของพยาบาลวิชาชีพ)	4.50	0.52	มากที่สุด
5. สอดคล้องกับปรัชญาและพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	4.67	0.49	มากที่สุด
โครงสร้างของหลักสูตร	4.21	0.59	มาก
1. การจัดกลุ่มวิชา และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร	4.25	0.45	มาก
2. จำนวนหน่วยกิตและการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน	4.17	0.72	มาก
3. ความสมดุลระหว่างรายวิชากลุ่มการศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพเฉพาะ	3.92	0.67	มาก
4. รายวิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพที่ต้องการเรียนสามารถผลิตพยาบาลวิชาชีพให้มีสมรรถนะเชิงวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.50	0.52	มาก
ด้านเนื้อหาสาระรายวิชา	4.53	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านบริบท โดยรวมและรายข้อ (N = 19 คน) (ต่อ)

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561)	อาจารย์ประจำหลักสูตร		แปลค่า
	\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาสาระของหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถทางวิชาชีพพยาบาล	4.58	0.51	มากที่สุด
2. สามารถนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสังคมส่วนรวม	4.58	0.51	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระเอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้แก่ เก่งงาน จิตบริการ เป็นผู้นำสุขภาพชุมชน	4.50	0.67	มาก
4. มีการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรครอบคลุมทักษะและสาระที่จำเป็นต้องรู้	4.58	0.51	มากที่สุด
5. เนื้อหาสาระของหลักสูตรเป็นความรู้ที่ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน	4.42	0.51	มาก
เฉลี่ยรวม	4.47	0.55	มาก

ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการของหลักสูตร

ความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตพยาบาล ต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกรายด้าน พบว่า มี 1 ข้อที่มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ตามความคิดเห็นของบัณฑิต คือ ทรัพยากรสนับสนุน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 ควรได้รับการปรับปรุง ส่วนด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกันทั้ง 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตพยาบาลที่มีต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	อาจารย์ประจำ (N = 19)		แปลค่า	นักศึกษา (N = 145)		แปลค่า	บัณฑิตพยาบาล (N = 31)		แปลค่า
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
ปัจจัยนำเข้า									
คุณลักษณะแรกรับของนักศึกษา	4.33	0.79	มาก	4.30	0.67	มาก	4.21	0.61	มาก
คุณลักษณะของอาจารย์	4.42	0.67	มาก	4.35	0.76	มาก	3.79	0.87	มาก
ทรัพยากรสนับสนุน	3.99	0.85	มาก	3.94	0.79	มาก	3.41	1.08	ปานกลาง
กระบวนการ									
การบริหารหลักสูตร	4.31	0.91	มาก	4.33	0.74	มาก	4.10	0.76	มาก
การจัดการเรียนการสอน	4.48	0.74	มาก	4.23	0.70	มาก	3.82	0.73	มาก
การวัดและประเมินผล	4.37	0.84	มาก	4.29	0.69	มาก	4.12	0.70	มาก

ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร

ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกการประเมินด้านผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวังตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 (SD. = 0.69) โดยด้านที่ควรได้รับการพัฒนา 3 ลำดับแรกคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 4.00 จากคะแนน 5 ส่วนด้านอัตลักษณ์พยาบาลศาสตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 (SD. = 0.67) ด้านสมรรถนะเชิงวิชาชีพ ความสามารถในการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน และความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13 (SD. = 0.73), 4.33 (SD. = 0.70) และ 4.39 (SD. = 0.57) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านผลผลิตของหลักสูตร

ข้อความ	ผู้ใช้บัณฑิต		แปลค่า
	\bar{x}	S.D.	
ผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวังตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	3.91	0.69	มาก
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.34	0.61	มาก
2. ด้านความรู้	3.68	0.82	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.71	0.77	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.24	0.61	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.74	0.73	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.89	0.57	มาก
อัตลักษณ์พยาบาลศาสตร มรภ.บุรีรัมย์ "เก่งงาน จิตบริการ เป็นผู้นำสุขภาพชุมชน"	4.09	0.67	มาก
สมรรถนะเชิงวิชาชีพ	4.13	0.73	มาก
ความสามารถในการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน	4.33	0.70	มาก
ความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต	4.39	0.57	มาก

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิตและแหล่งฝึก โดยวิธีการประชุมสนทนากลุ่ม ใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดประเด็นความต้องการในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นความเห็นจากหัวหน้าหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลเอกชน หัวหน้าหอผู้ป่วยสามัญ โรงพยาบาลชุมชน และหัวหน้าศูนย์ไตเทียมบุรีรัมย์

จุดแข็ง “น้องพยาบาลมีวิสัยทัศน์ทางการพยาบาลดี เรียนรู้งานเร็ว ใฝ่ใจ ทำงานเป็นทีม Work เรียนรู้งานเร็ว ใฝ่ใจ การบริการ วิสัยทัศน์ทางการพยาบาลดี มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ มีน้ำใจ และเสียสละรับฟังความคิดเห็น” (SH 2,5)

จุดที่ต้องพัฒนา “ควรเรียนรู้เรื่องการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้รับบริการ เรียนรู้สิ่งใหม่ให้มากขึ้น แก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ได้ตามสถานการณ์ การใช้กระบวนการพยาบาลในการทำงาน และการนำความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ พยายามค้นหาศักยภาพในตัวเอง มากกว่า 1 อย่าง น้องบางคนควรเพิ่มเติมด้านความรู้ทางการพยาบาลให้ครอบคลุม และมีความเสียสละ” (SH 1,2,5)

ความคาดหวัง “เรียนรู้เร็ว ปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ในปัจจุบัน แก้ปัญหาได้ โดยผลลัพธ์ออกมาดีทั้ง 2 ฝ่าย Teamwork ปรับเปลี่ยนตัวเองให้เข้ากับทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีความเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการ มีความรู้ และสมรรถนะในการดูแลผู้ป่วย สามารถประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาใช้ในการจัดการจริงตามบริบทของหน่วยงานได้ อดทน ขยัน เสียสละ มีน้ำใจ รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีความรู้และทักษะทางด้านการพยาบาล และมีความอ่อนน้อมถ่อมตนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม” (SH 1,2,3,4,5)

ประเด็นความคิดเห็นจากแหล่งฝึกโรงพยาบาลบุรีรัมย์ ดังนี้ “ควรส่งเสริมให้มีใจรักในงานบริการ มี Service Mind” (SHBRH 2,3) “ควรพัฒนาพยาบาลให้มีความรู้เด่น เน้นปฏิบัติงานได้มาตรฐานตามวิชาชีพ ปลูกฝังให้พยาบาลที่มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ” (SHBRH 1,2,3) “ควรส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ ปรับตัวได้ตามสถานการณ์ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า” (SHBRH 6,7) “ต้องการเห็นบัณฑิต ดี เก่ง รักในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ รักในงานบริการ มีจิตบริการ ควรสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพให้นักศึกษา อาจารย์ต้องเป็น Role Model ให้กับนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน” (SHBRH 1,2) “อาจารย์ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งด้านวิชาการ และทักษะปฏิบัติวิชาชีพ อาจารย์ควรมีคุณวุฒิและประสบการณ์ตรงใน Area ที่นิเทศ” (SHBRH 1,3,5)

กลุ่มที่ 2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ประกอบด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ปัจจุบัน โดยวิธีการประชุมสนทนากลุ่ม ใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดประเด็นความต้องการในการปรับปรุงหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นจากอาจารย์ประจำหลักสูตร ด้านบริบท: โครงสร้างหลักสูตรใหม่ “การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา จำนวนหน่วยกิตบางวิชายังไม่เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา บางวิชามีความจำเป็นที่จะต้องใช้เวลาเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแต่จำนวนชั่วโมงสอนยังน้อย เช่น วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ วิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพ รวมถึงวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบันซึ่งให้ความสำคัญกับสังคมผู้สูงอายุ ดังนั้นควรมีการเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาเหล่านี้” (NI 1,2,3,5) “บางวิชามีเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนกันกับหมวดศึกษาทั่วไปควรตัดออกหรือบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดหน่วยกิตในแต่ละรายวิชาควรจัดเป็น 3 หน่วยกิต ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยเพื่อใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ (NI 1,3,5) “รายวิชากลุ่มวิชาชีพที่เป็นภาคทฤษฎี ควรมีหน่วยกิตทดลองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะปฏิบัติ” (NI 8,9) “ควรเพิ่มชั่วโมงต่อหน่วยกิตในรายวิชาปฏิบัติจากชั่วโมงขั้นต่ำ 45 ชั่วโมงต่อหน่วยกิต” (NI 1,10) “ทิศทางหลักสูตรใหม่ควรเน้นผู้สูงอายุ ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน รวมถึงปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยทันต่อสภาพการณ์โลก” (NI 1,2,3,4,5)

ด้านกระบวนการ : “กระบวนการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอน ควรให้ตัวแทนกลุ่มวิชามีส่วนร่วมในการคัดเลือก เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับความต้องการของสาขาวิชา” (NI 1,2,3) “คุณสมบัติของนักศึกษาแรกเข้า ควรกำหนดเกรดที่เหมาะสมตามมาตรฐานของสถาบันการศึกษาพยาบาลคือ 2.75 ไม่ควรกำหนดเกรด 3.00 ขึ้นไป เนื่องจากเป็นการปิดกั้นโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ รวมถึงการรับนักศึกษาในยุคโควิดส่วนใหญ่เป็นการเรียนออนไลน์ การวัดประเมินผลของแต่ละโรงเรียนค่อนข้างไม่เที่ยงตรง มีปัจจัยภายนอกที่ทำเกรดนักเรียนค่อนข้างสูง” (NI 1,2,3,4,5,7,9)

ด้านผลลัพธ์ : “จากการประเมินผลกับแหล่งฝึก พบว่า นักศึกษาบางคนยังขาดความกระตือรือร้น ในการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ค่อยเข้าหางาน ไม่มีจิตอาสาช่วยงาน ward ไม่กล้าเข้าหาที่ ๆ พยาบาล บางกลุ่มรอแต่อาจารย์ ขาดสัมมาคารวะ ไม่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เท่ากับมหาวิทยาลัยข้างเคียง ทักษะการคิดคำนวณ การใช้คำศัพท์ทางการแพทย์ นักศึกษาหลายคนค่อนข้างอ่อน ส่วนทักษะปฏิบัติการพยาบาลพอทำได้ แต่ควรมีการเตรียมพร้อมก่อนขึ้นฝึกเพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้น” (NI 1,2,3)

ความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบัน สรุปประเด็น ดังนี้ “ควรพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้พร้อมใช้งาน โดยเฉพาะห้องเรียนค่อนข้างร้อน คับแคบ อากาศไม่ถ่ายเท” (SN 1,2,3,4,8,15,17,20) “ควรพัฒนาความรู้ให้โดดเด่นด้านการพยาบาล อายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ การพยาบาลผู้สูงอายุ” (SN 7,11,12) “อยากเก่งด้านการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต” (SN 16,18,19)

“ควรพัฒนาคุณลักษณะ จิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ จริงใจ ความสามัคคี เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย การทำประโยชน์ต่อผู้อื่น การมีมารยาท” (SN 3,5,9,13,14)

กลุ่มศิษย์เก่า จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ ผลการวิเคราะห์ พบประเด็น ดังนี้ ต้องการให้พัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้พร้อมใช้งาน เอื้อต่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย ต้องการให้การจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน ต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการต่างๆ ที่เหมาะสม ต้องการให้เน้นพัฒนาความรู้และทักษะปฏิบัติด้านการดูแลผู้ป่วยวิกฤต ต้องการให้เน้นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานกับหุ่นจำลองในห้องปฏิบัติการจนเกิดความชำนาญก่อนขึ้นปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความมั่นใจ ควรจะเพิ่มชั่วโมงการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ ควรให้ความสำคัญต่อการฝึกหัดการวิชาการพยาบาลพื้นฐานให้เข้มข้น

อภิปรายผล

ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2561) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2565 ตามรูปแบบ CIPP Model อภิปรายผลในแต่ละส่วนดังนี้

ด้านบริบท โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (SD. = 0.55) จำแนกรายด้านพบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านเนื้อหาสาระรายวิชา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านโครงสร้างของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก เมื่อเทียบเกณฑ์คะแนนที่กำหนด พบว่าด้านบริบท มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ถือว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องจาก ทีมพัฒนาหลักสูตรในช่วงโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานคุณวุฒิปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ และศึกษาบริบทที่เปลี่ยนไปขององค์กรวิชาชีพ สังคมในปัจจุบันเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย มีการกำหนดเนื้อหาสาระรายวิชาตาม แผนผังการออกข้อสอบ (test blueprint) ของสภาการพยาบาล ทำให้เนื้อหาวิชามีความครอบคลุม รวมถึงการได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิของสภาวิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Photaworn, Boonnuan and Saiwaree [8] ที่ศึกษาการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ปรับปรุง พ.ศ. 2559) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา พบว่า ปัจจัยด้านบริบท มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด และการศึกษา ของ Weerawatthanodom, et al. [9] พบว่า นักศึกษาและอาจารย์ประจำมีความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตร ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในทุกสถาบันการศึกษาพยาบาล ถูกควบคุมกำกับคุณภาพการศึกษาจากสภาการพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นผลทำให้ทุกสถาบันต้องมีการกำหนดทิศทางการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ออกสู่สังคม

ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ และทรัพยากรสนับสนุนอยู่ในระดับมากเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2560 [10] ทำให้มีการกำหนดมาตรฐานของการวางระบบผู้สอน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสม และมีคุณภาพกับนักศึกษา ในส่วนของความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลรุ่นที่ 1 มีความคิดเห็นระดับมากเช่นกัน แต่มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำมาทางระดับปานกลาง ส่วนด้านทรัพยากรสนับสนุน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 ควรได้รับการปรับปรุง จากข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากบัณฑิตพยาบาลรุ่นที่ 1 ให้เหตุผลว่า กลุ่มตนเองเป็นนักศึกษาที่เข้ามาเรียนรุ่นแรก เมื่อปี พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นช่วงแรกของการใช้หลักสูตรใหม่ อาจารย์ประจำหลักสูตรค่อนข้างมีน้อย อาจารย์มาจากหลายที่หลายสถาบัน มีสไตล์การสอนที่แตกต่างกัน อาจารย์บางคนยังขาดความเชี่ยวชาญในสาขาตนเอง รวมถึงยังไม่มีตึกคณะเป็นของตนเอง อุปกรณ์สนับสนุนในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน แต่พอรุ่นหลัง ๆ อาจารย์เริ่มมีเพิ่มขึ้น อาจารย์หลาย ๆ คนมีความเชี่ยวชาญ มีตึกคณะเป็นของตนเอง มีห้องปฏิบัติการพยาบาลเสมือนจริง ที่ทันสมัย แต่ก็ไม่ได้ใช้งานเพราะรุ่นแรกจบพอดี ซึ่งอาจเป็นผลทำให้คะแนนความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้าของบัณฑิตรุ่นที่ 1 ต่างจากอาจารย์ประจำและนักศึกษารุ่นปัจจุบัน ซึ่งจากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า

สถาบันการพยาบาลที่เปิดสอนมานาน ก็จะมีความพร้อมในทุกด้าน การประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด [8-9]

ด้านกระบวนการ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นไปแนวทางเดียวกัน ทั้งกลุ่มอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตพยาบาล ทั้งนี้เนื่องจาก ตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 [11] และข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษา วิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2560 [10] ทำให้หลักสูตรมีการกำหนดมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอน และมีการดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกการประเมินด้านผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวังตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 (SD. = 0.69) โดยด้านที่ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 4.00 (จากคะแนน 5) 3 ลำดับแรก คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บัณฑิตพยาบาลสำเร็จใหม่ ประสบการณ์การทำงานน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการ จึงต้องอาศัยเวลาในการศึกษาระบบและเรียนรู้งาน และด้านทักษะทางปัญญา ขาดประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่ซับซ้อน ทำให้คิดและตัดสินใจในการแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ มีข้อจำกัด และต้องเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ใหม่ อาจทำให้ขาดความรู้และทักษะทางปัญญา แก้ไขสถานการณ์ในงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทันท่วงที รวมถึงทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้และอาศัยประสบการณ์การทำงาน ซึ่งบัณฑิตจบใหม่จัดอยู่ในพยาบาลระดับฝึกหัดหรือเริ่มปฏิบัติงาน (Novice) คือ พยาบาลวิชาชีพจบใหม่ที่ปฏิบัติงานไม่เกิน 1 ปี มีประสบการณ์น้อยต้องการความช่วยเหลือและได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในทีม ตามบันไดวิชาชีพ [12]

การนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารหลักสูตรควรนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร โดยจัดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-Based Education) โดยในหลักสูตรควรมีรายวิชาที่ทันสมัย ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ดี ปฏิบัติทักษะจนเกิดความเชี่ยวชาญ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ มีภาวะผู้นำ รวมถึงพัฒนาศักยภาพอาจารย์ให้เกิดความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการและคลินิก ปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอ สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ขอขอบคุณอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั้ง 5 สาขาหลักที่ช่วยสนับสนุนให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และท้ายสุดนี้ขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Chintapanyakun, T., Ruaengsri, S., Laksana, K And Lhongsap, P. (2017). The New Curriculum Evaluation: CIPP_{EST} Model. *Journal of The Police Nurses*. 9(2); 203-212. (In Thai)
- [2] Oliva, P. F. (2009). *Developing The Curriculum* (7th Ed.). Boston: Allyn And Bacon.
- [3] Wongyai, W. (2011). *Curriculum Evaluation for Higher Education* (2nd Eds.). Bangkok: R&N Printing Co., Ltd. (In Thai)
- [4] Kanchanawasi, S. (2010). *Curriculum Assessment: Principles and Practices*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)

- [5] Undergraduate Program Standard Criteria B.E. 2565. (2022, September 9). Government Gazette. No. 139 Section 212 D. Page 1–20. (In Thai)
- [6] Stufflebeam, D. L. (2003). *The CIPP Model For Evaluation*. Boston: Kluwer-Nijhoff
- [7] Lakekhum, S. (2010). *An Evaluation and The Developing Guidelines for Curriculum Development of Bachelor of Nursing Science Program B.E. 2545, Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health*. Dissertation, Ed.D. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. (In Thai)
- [8] Photaworn, P., Boonnual, C. and Saiwaree, T. (2022). An Evaluation of The Bachelor of Nursing Science Program (Revised Curriculum B.E. 2559). *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*. 9(1), 199-212. (In Thai)
- [9] Weerawatthanodom, N., Jarpum, J., Jansook, N. and Rodporm, P. (2018). An Evaluation of Bachelor of Nursing Curriculum (Revised Edition 2012) Boromarajonani College of Nursing, Chainat, In 2015. *Chandrakasem Rajabhat University Journal of Graduate School*. 13(2); 37-48. (In Thai)
- [10] Nursing Council Regulations B.E. 2562. (2019, August 19). Government Gazette. No. 136 Section 205 D. Page 53–66. (In Thai)
- [11] Office of The Higher Education Commission. (2017). *Handbook For Internal Educational Quality Assurance in Higher Education 2014*. (4th Eds). Bangkok: Print. (In Thai)
- [12] Benner, P. (1984). *Form Novice to Expert: Excellence and Power In Clinical Nursing Practice*. Menlo Park, CA: Addison-Wesley.